

EEN STUDIE OVER HEBREEËN 11

• Johan Schep

Van Abel tot Noach

Geloven is vertrouwen op God, en dit leidt tot gehoorzaamheid aan God. Het geloof ziet de toekomst als het heden en het onzichtbare als het zichtbare (vs. 1). Het geloof maakt alle dingen mogelijk. De liefde maakt alle dingen gemakkelijk. Met het woord 'want' beginnen de getuigenissen over de kracht van het geloof (vs. 2). Door het geloof verheugden deze ouden Gods hart. Omdat zij geloofden, vermeldt de Heere hun namen in Zijn eeuwig blijvend Woord.

Voordat de individuele gelovigen worden genoemd, begrijpen wij hoe belangrijk en onmisbaar het geloof ook nu nog is. Als wij door het geloof weten dat al het bestaande door God geschapen is, verstaan wij ook dat door Zijn wil alles ontstaan is. Alles komt tot stand door Zijn Woord, de materie is niet eeuwig. Alles wat wij in de wereld zien, is geschapen uit het niets. Het geloof van vóór de zondvloed is ook een reddend en een beproefd geloof. De reeks begint met een voorbeeld van het reddende geloof. Kaïn en Abel brachten God een offer (vs.4; Gen.4:2-8). Abels offer werd aangenomen. De reden staat er ook bij: *Het was door het geloof dat Abel een beter offer bracht dan Kaïn.* Geloven is doen wat God zegt. De Heere had het eerste dier geslacht (Gen.3:21). Abel werd rechtvaardig verklaard op grond van zijn geloof en hij staat als eerste in de galerij van de geloofshelden. Door zijn geloof spreekt hij nu nog, ook al is hij al gestorven.

Enoch ging met God wandelen, nadat hij vader werd (Gen.5:28-6:22; Amos 3:3). Anderen stierven, maar hij niet. Dat had de Heere hem beloofd. Door het geloof brengen wij vreugde aan Gods hart (vs. 5-6). Enoch predikte ook over de wederkomst (Jud.:14), en over het komende oordeel door middel van de naam van zijn zoon Methusalach (d.i. nadat hij sterft, komt het). Hij stierf tijdens het jaar van de vloed.

Noach laat ons ook zien dat het leven van iedere gelovige anders is (Gen.5:28-6:22). De Heere waarschuwde Noach voor dingen die niet te zien waren: een watersnood die de wereld zou treffen, waarbij alle mensen zouden omkomen. En het had nog nooit geregend. Noach geloofde God en hij bouwde uit ontzag de ark en hij heeft alles betaald, tot redding van hen die reageerden op zijn oproep. Dat was alleen zijn eigen familie. Door het geloof veroordeelde hij zo de wereld. Zij hadden geen excuus, want de uitnodiging klonk totdat de deur dichtging.

Het geloof van de aartsvaders

Abrahams geloof wordt uitvoeriger beschreven in Hebreeën 11:8-19 (vgl. Gen.15:6). Hij geloofde de Heere en Die rekende hem dat tot gerechtigheid. Hij werd de stamvader van het Joodse volk en de vader van

alle gelovigen. Abraham ging pas na zijn roeping op 75-jarige leeftijd op reis naar het land van Gods belofte. Dit pelgrimskarakter zien wij ook bij Izak en Jakob met hun tent, hun altaar en hun vele waterbronnen. Onze gehoorzaamheid is het uitwendige bewijs van ons innerlijke geloof.

Het tweede bewijs van Abrahams geloof is zijn geduldige wachten op de vervulling van de belofte in het Beloofde Land. Zelfs in het land verkreeg hij die niet. Niet alleen hij, maar ook Izak en Jakob leefden als vreemdelingen en zij trokken rond in tenten. In zijn hart waren er om zo te zeggen drie steden: Ur lag achter hem, Sodom was dichtbij en de hemelse stad, waarvan de fundamenten van God zijn, zag Abraham in het geloof voor zich (vs.8-10).

De voldoening van het geloof (vs.11-12). Aan Sara, de vrouw met wie Abraham in gehoorzaamheid vertrok uit Ur, was al een zoon beloofd. Uit menselijk oogpunt was dit onmogelijk. Sara geloofde uiteindelijk in de Heere en heeft Hem trouw geacht, Die het beloofd had. Daardoor bracht zij Izak ter wereld. Ook zij staat in de lange rij geloofsgetuigen, die de Heere God vertrouwde aangaande wat menselijk gezien onmogelijk was.

Het pelgrimskarakter van het geloof (vs.13-16). Abraham, Izak en Jakob hebben zelf niet gezien dat hun nageslacht talrijk werd zoals de sterren aan de hemel en het zand aan de oever van de zee. Maar zij bleven vertrouwen, en zijn in het geloof gestorven. Geloof verandert iemands houding volkomen ten opzichte van het leven en van het sterven. Zij bleven ook uitzien naar het land Kanaän, zoals het zal zijn in het komende Vrederijk van de Heere Jezus. God eert hen door Zichzelf te noemen 'de God van Abraham, de God van Izak en de God van Jakob' (Ex.3:6).

De test van het geloof (vs.17-19). Abraham werd gevraagd zijn enige geliefde zoon Izak te offeren op de berg Moria (Gen.22:1-19). Door zijn gehoorzaamheid kreeg Abraham een vergezicht van de Heere Jezus (Joh.8:56), en werd zijn zoon Izak een prachtig schaduwbeeld van de Heere Jezus. Voor Izak was er wel een plaatsvervangend offer, maar niet voor Jezus. Izak kon ook niet sterven voor zijn eigen zonden, maar Jezus stierf wel voor al onze zonden. Abraham werd niet verzocht, maar wel beproefd. Hoewel Izak de zoon van de belofte was, moest de Heere in alles de Eerste zijn. Abraham geloofde in de opstanding van Izak, want hij zei tegen zijn knechten: *Wij gaan aanbidden en dan komen wij terug* (Gen.22:5). Wij lezen dat de Heere het offer zag als inderdaad gebracht. Geloof moet in actie komen en leiden tot geloofsdaden. De les is dat de geloofsgehoorzaamheid de voorrang geeft aan Gods wil boven persoonlijke voorkeuren. Het geloof is geen luxe, maar een noodzaak. Als wij op enig gebied van het leven handelen zonder geloof in de Heere Jezus, dan zondigen

>>

wij en is het onmogelijk de Heere God de vreugde te geven die Hem zo toekomt (Rom.14:23; Hebr.11:6).

Zegen voor het nageslacht door het geloof (vs.20-22). Er zijn twee huwelijken waarvan wij weten dat man en vrouw voor honderd procent door de Heere bij elkaar zijn gebracht: 1) de verbintenis van Adam en Eva, 2) en die van Izak en Rebekka (Gen.25-26). Zij moesten echter wel dagelijks net zoals wij aan hun huwelijk werken, en het tweede echtpaar groeide uit elkaar. Er was zelfs een moment dat Rebekka geen levensvreugde meer kende (Gen.27:46). De Heere moet iedere dag onze Hulp zijn in het drievoudige snoer (Pred.4:12).

We kijken hier naar drie mensen die in het geloof zijn gestorven (Izak, Jakob en Jozef). Izak is een stil iemand, die weinig reist en in de schaduw van zijn vader blijft. Zijn moeder Sara en zijn sterke vrouw Rebekka vallen meer op. Izak trekt zijn oudste zoon voor, ook al weet hij dat de jongste de drager van de beloften is (Gen.25:21-26). Maar we zien aan het einde van zijn leven dat hij door het geloof zijn zonen zegende aangaande toekomstige dingen (Gen.27:27-40). Door zijn geloof werd Jakob erfgenaam. Het geloof geeft voorrang aan het doen van Gods wil, boven onze eigen voorkeur!

Als wij Jakob bestuderen in Genesis, bemoedigt het mij dat de Heere zijn geloof beschrijft en niet zijn vreemde streken. Twee geloofsdaden worden vermeld van Jakob vóór zijn sterven. Hij zegende de beide zonen van Jozef (Gen.48:8-20). Ondanks Jozefs protest gaf Jakob de voornaamste zegen aan de jongste zoon. Hij maakte hem tot erfgenaam. Het geloof onderwerpt zich aan de wil van God. Jakob eindigt op een hoog niveau. Hij boog in aanbidding en leunde op zijn staf (Gen.47:27). De staf wijst op zijn hoge leeftijd, zijn volhardende geloof en het vernieuwde leven dat hem de kracht gaf om aanbeddend te eindigen. Het is schitterend om tussen alle geloofshelden iemand te zien, wiens prestatie het is dat hij leunt op zijn staf, omdat hijzelf gebroken is. Dat is één van de grootste wonderen.

Als Jozef op zijn sterfbed ligt, spreekt hij over de toekomstige uittocht van Gods volk (Gen.50:22-26). Hoewel zij het daar goed hadden door weidegronden, comfort, water van de Nijl en welvaart (Gen.47:5), herinnert Jozef het volk aan Gods beloften die Hij had gegeven (Gen.50:24). De belofte aan Abraham was bijna 300 jaar eerder gegeven, en de uittocht uit Egypte zou nog ongeveer 150 jaar op zich laten wachten (zie Ex.12:40-41 en Gal.3:17). Door het geloof wist Jozef dat Gods beloften zouden worden vervuld en dat het volk het Beloofde Land weer zou binnengaan. Door het geloof wist hij dat de vaders zouden opstaan uit het stof en kon hij ook voorschriften met betrekking tot zijn eigen gebeente geven (Ex.13:19; Joz.24:32).

Het geloof van Mozes en zijn volksgenoten

De geschiedenis van Mozes begint al met het geloof van zijn ouders, Amram en Jochebed (Ex.2:1-10). De toenmalige farao, wiens naam niet wordt genoemd, zag de Israëlieten als een gevaarlijke minderheid. De namen van de vroedvrouwen Pua en Sifra, die telkens voor het nieuwe leven kiezen, worden wel genoemd. Omdat de ouders van Mozes in het geloof handelden, vreesden zij de wetten van de farao niet en verborgen zij Mozes drie maanden lang. Belangrijk is dat hij mooi was voor God (vgl. Hand.7:20). Zijn ouders moeten in het geloof hebben gezien dat hij door de Heere was uitverkoren om grote dingen te doen. De Heere heeft dit geloof beloond, want het kind huilde op de juiste tijd in het mandje, zodat de dochter van de farao medelijden kreeg met hem. In feite mocht de farao de luiers en de opleiding betalen voor de toekomstige verlosser van het volk. Wat zijn moeder die eerste jaren in zijn jonge hart heeft gelegd, heeft de farao er nooit uit gekregen. De Heere God zorgde voor hem vanaf zijn geboorte tot aan zijn sterven.

De zelfverloochening van Mozes. Mozes groeide op aan het hof (Hand.7:22-23; Hebr.11:24-28). Toen hij veertig jaar oud was, wilde hij niet langer deel uitmaken van de koninklijke familie. Door het geloof weigerde hij een zoon van Farao's dochter te worden genoemd en identificeerde hij zich liever met Gods verdrukke volk. Hij had de volgende farao kunnen worden, maar deed afstand van zijn Egyptische kennis, rijkdom en macht die hij als een tijdelijk genot van de zonde zag. Hij vertrouwde op God en dacht aan het einde. Hij had het genadeloon van de Heere voor ogen en beschouwde de smaad van Christus als grotere rijkdom dan de schatten en de achting van de tegenwoordige wereld.

Mozes moest leren dat hij het volk niet in eigen kracht kon verlossen. Nadat hij een Egyptenaar had gedood, moest hij vluchten naar Midian en leefde hij de volgende veertig jaar een heel ander leven als een getrouwde man en vader van twee jongens. Hij werd de herder van de schapen van zijn schoonvader. Op tachtigjarige leeftijd zag hij onderweg van A naar B een bosje branden dat maar niet verteerde. Daar leerde hij het principe kennen van een nieuw, totaal veranderd leven. Omdat de Heere God in de brandende doornstruik aanwezig was, bleef deze maar branden. Zo zag Mozes dat hij zo'n instrument kon zijn waardoor de Heere God zou blijven werken.

Toen Mozes voor de tweede keer bij het volk Israël kwam, geloofde het hem wel en de Heere werkte krachtig door Mozes. Hij opende en sloot de zee. Toen Mozes de Heere God door hem liet werken, kwamen alle Israëlieten veilig aan de overkant en verdronken alle Egyptenaren. Geen wonder dat het volk bij de lofzang Mozes' naam niet

noemt (Ex.15). Als je door het geloof leeft, zijn er drie dingen die je behoort te weigeren: de eer van de wereld, het zondige vermaak van de wereld en de rijkdommen van de wereld. Mozes nam een wijs besluit door voor de smaad van de Heere Jezus te kiezen. Hij werd gebruikt om het volk op Gods tijd en op Zijn manier te verlossen. Mozes werd hun profeet en middelaar en de nederigste man van de wereld, die met de Heere sprak van aangezicht tot aangezicht (Num.12:3). Mozes was een trofee van Gods genade en hij was een vergeven moordenaar.

De zekerheid van het geloof. Tussen de verzen 27 en 28 van Hebreeën 11 ligt een periode van 40 jaar (Hand.7:30). Inmiddels was de farao, waarmee Mozes 40 jaar van zijn leven had doorgebracht, gestorven en heerste er een ander over Egypte (Ex.2:23). De Israëlieten zuchtten onder de slavernij en riepen tot de Heere om hulp. De Heere verscheen aan Mozes in een brandende braamstruik en zond hem daarna terug naar Egypte. De Heere gebruikte Mozes nu om Egypte te oordelen door middel van een serie plagen, die overwinningen waren over de Egyptische afgoden.

De Heere toont aan Mozes bij de tiende plaag, dat de eerstgeborenen van alle Israëlieten in leven blijven als de gezinshoofden het bloed van het paaslam aanbrengen op de bovendorpel en de beide deurposten van hun huizen (de vorm van het kruis). Mozes en het volk geloofden en Mozes gaf aanwijzingen voor de viering van het Pascha (Ex.12). Het woord Pascha betekent ook 'voorbijgaan'. De verderfengel raakte hun eerstgeborenen niet aan, terwijl in alle huizen van de Egyptenaren, die het bloed niet aan hun deurposten hadden gestreken, rouw werd bedreven. Het Pascha is een beeld van het eenmalige offer van de Heere Jezus op het kruis van Golgotha.

Het geloof van het volk (Hebr.11:29-30). De Heere zei dat zij al lopend door de Rode Zee aan hun achtervolgers zouden ontkomen (Ex.14:15-16). Het pad banen door de zee was een daad van de Heere, maar het door de zee gaan een geloofsdaad van de Israëlieten. De Egyptenaren probeerden het in ongeloof en zij verdronken. De volgende veertig jaar in de woestijn worden hier niet genoemd, omdat dit een periode van ongeloof en rebellie was. Dat heeft geen eeuwigheidswaarde (1Joh.2:17). Ondanks hun ongeloof genoten ze wel dagelijks van de wonderen van God. Bij de verovering van Jericho was Jozua de geloofsheld. Zijn naam wordt echter niet vermeld. Het is weer *door het geloof* dat die muren nu omvallen (Joz.5:13-15). Ook het volk wandelde achter Jozua aan. De muren van Jericho leren ons nu: gelovigen moeten volharden. Een gelovige (Jozua) heeft ook invloed ten goede! Het was erg pijnlijk dat de volgende generatie niet in het geloof wandelde (Richt.2:7-10).

Het geloof van Rachab (Hebr.11:31). Rachab¹ was een heidense vrouw, een prostituee die woonde in de veroordeelde stad Jericho. Zij is een voorbeeld van een opzienbarend geloof. Haar invloed werd wereldwijd. Zij had de verspieters met vrede ontvangen. Zij hing in geloof het scharlakenrode koord uit het raam en haar familie werd gered. Dit zegt mij ook dat de redding voor iedereen beschikbaar is. Zij werd de vrouw van Salmon (één van verspieters), de moeder van Boaz en de overgrootmoeder van David. Zo werd zij één van de vrouwen in het geslachtsregister van de Heere Jezus (Matt.1:5). In de brief van Jakobus staat zij zelfs naast Abraham vermeld (Jak.2:23-25). Dit leven ontvang je als jij Gods woord en Gods lied gelooft en aanvaardt (Ex.15:1; Joz.2:9-11). Het is niet uit werken.

Nog meer geloofshelden

We hebben in dit hoofdstuk een lange reeks gelovigen gezien. Vanaf de roeping van Abraham tot de inbezitting van het Beloofde Land laten deze verzen ons ook de geestelijke geschiedenis van de mens zien, die begint met de roeping door God en eindigt met de vervulling van Zijn belofte. De schrijver kan niet alle oudtestamentische geloofshelden gedetailleerd bespreken. Met de woorden 'Wat zal ik nog meer zeggen' begint hij een algemeen overzicht van de verdere geschiedenis van Gods volk hier op aarde (Hebr.11:32-39). De volgende namen staan niet in chronologische volgorde. Vier van hen waren richters. Lees de Bijbelse verslagen van Gideon (Richt.6-9), Barak (Richt.4-5), Simson (Richt.13-16), en Jefta (Richt.10-11). In 1Samuël komen David en Samuël naar voren. Je ziet dat David hier niet met zijn titel wordt vermeld. Aan de voet van het kruis is iedereen gelijk. Door het geloof behaalden zij ook militaire overwinningen. Zij overwonnen koninkrijken (vs.33). Zij stelden rechtvaardig bestuur aan, brachten gerechtigheid in de praktijk en werden ook beloond. Zij verkregen allen ook Gods belofte! Veel beloften werden al tijdens hun leven vervuld. Dat zien wij bij Gideon, Barak en David. De voorlopige en gedeeltelijke vervulling geven ons te meer de zekerheid van de eindvervulling van alle aan Abraham gedane beloften in de toekomstige eeuw. Door het geloof werden muilen van leeuwen toegesloten (Dan.6), en werd de kracht van het vuur geblust (Dan.3). Door het geloof werden de profeten Elia en Elisa niet gedood; zij ontkwamen aan de scherpte van het zwaard (1Kon.19:2; 2Kon.6). Door het geloof stonden kinderen op uit de dood (1Kon.17:17-24; 2Kon.4:17-37).

Na de geloofshelden die in dit leven hebben getriomfeerd (vs.32-35a), volgen in de verzen 35b-38 de geloofshelden die niet werden gered en beloond. Zij worden aangeduid

¹ Haar naam betekent 'wijd'.

als ‘anderen’. Sommigen werden gefolterd tot de dood erop volgde en gestenigd. Anderen verduurden spot, geselslagen, boeien en gevangenis. Ook werden er mensen in stukken gezaagd of met het zwaard ter dood gebracht. In Gods ogen is het niet doorslaggevend of iemand nu omkomt of ontkomt, maar of hij leeft of sterft in het geloof! Deze gelovigen die de aangeboden verlossing niet aannamen, zullen een betere opstanding krijgen. Zij zullen door hun geloof het beloofde beërven.

Wat wordt bedoeld met ‘een *betere opstanding*’ (vs.35b)? Hiervoor moeten wij terug naar vers 35a, waar staat dat vrouwen hun doden terugkregen door opstanding. De twee jongens van wie hier sprake is kwamen terug uit de dood, maar stierven later alsnog. Eens in de komende eeuw zullen alle gelovigen opstaan in onvergankelijkheid en zullen nooit meer sterven. Weer anderen moesten rondzwerven en leden gebrek. Zij werden verdrukt en mishandeld. Let nu op hoe prachtig deze geloofshelden worden omschreven: *de wereld was hen niet waard* (vs. 38). Zij hechtten geen waarde aan de tegenwoordige wereld, die in haar eigen wijsheid de Heere Jezus niet kent en ook niet aanbidt.

De vervulling van de belofte

Het hoogtepunt van het geloof was dat allen door de Heere God werden geëerd met een goed getuigenis vanwege hun blijvende en volhardende geloof (Hebr.11:39-40). Zij zijn echter gestorven zonder de vervulling van de belofte

te hebben verkregen. Wat is de vervulling van de belofte waarop zij gehoopt hadden? Volgens sommigen is dit vervuld door de Heere Jezus op het kruis van Golgotha. De brief begint ermee dat wij in de laatste dagen leven (Hebr.1:1). Alle zegeningen van het nieuwe verbond zijn ons deel. Dit is juist en wij hoeven daar niet aan te twijfelen, maar wordt met het beloofde dat niet verkregen is toch niet iets anders bedoeld? In dit gedeelte worden wij bemoedigd om in het geloof te volharden. Het is niet logisch om op te roepen volhardend te blijven uitzien naar iets dat al verkregen is. Anderen hebben hier terecht uit opgemaakt dat de vervulling van die beloften slaat op *toekomstige* zegeningen. Uit Hebreeëen 10:36 leren wij dat er volharding nodig is om de wil van de Heere te doen en de vervulling van de belofte te verkrijgen.

Zij verlangden allemaal naar de vervulling van de beloften die aan Abraham waren gegeven. Dit gaat om de blijvende vrede, de voorspoed en de rust in het Beloofde Land. Het gaat over drie beloften:

- een land (vs. 9);
- een stad (vs. 10);
- een vaderland (vs. 14).

De vervulling van de beloften is hier niet de hemel, maar het op aarde nog op te richten Koninkrijk van God. De Heere heeft voor ons iets beters voorzien dan voor deze gelovigen. Het woord ‘opdat’ verklaart het betere. De Heere wil veel meer doen dan alleen de oudtestamentische gelovigen de vervulling geven van de aan Abraham gedane beloften. Wij, die deel uitmaken van de gemeente van de Heere Jezus, gevormd uit alle gelovigen vanaf de Pinksterdag tot de wederkomst, zijn al bij het betere betrokken. Zowel de gelovigen onder het oude als onder het nieuwe verbond komen tot de volmaaktheid in het Vrederijk. In zekere zin hebben wij al de volmaaktheid bereikt en zijn wij al geheiligd. Ook de oudtestamentische gelovigen wisten dat al hun overtredingen en al hun zonden bedekt waren (Ps.32:1), en dat zij tot God mochten naderen (Ps.65:5).

Maar in de volle betekenis van het woord bereiken wij pas de volmaaktheid bij de lichamelijke opstanding ten leven; en dan zal Israël straks ook wonen in het hun toegezegde grondgebied, waar hun stad en ook hun vaderland is. Dan wordt ook het geestelijke bezit in werkelijkheid hun deel (Openb.21:3). *Zie, de tabernakel van God is bij de mensen en Hij zal bij hen wonen, en zij zullen Zijn volk zijn, en God Zelf zal bij hen zijn, <hun God>. En Hij zal elke traan van hun ogen afwissen, en de dood zal niet meer zijn, noch rouw, noch geschrei noch pijn zal er meer zijn, <want> de eerste dingen zijn voorbijgegaan* (zie ook Jes.2:2-3).